Speech Judith Sargentini "een nieuwe groene economie voor Europa"

7 maart 2009

Speech Judith Sargentini op het partijcongres van GroenLinks 7 maart 2009, Utrecht.

Het gezamenlijke antwoord van de groene partijen in Europa op de kredietcrisis en de klimaatcrisis is een nieuwe groene economie: de Green Deal. Europa heeft een leidende rol in de wereld en kan daardoor de voedselcrisis en de klimaatcrisis het hoofd bieden.

Dames en heren,

Donderdag hoorde ik op de radio dat Staatssecretaris Heemskerk van Economische Zaken wil dat Nederlanders deze zomer vakantie houden in eigen land. Dan blijft onze euro tenminste binnen de dijken rouleren. Hoe verzint zo'n man dat nou toch? Stel dat de Duitsers dat zouden doen! Dat onze Oosterburen zouden besluiten vakantie te houden in die Heimat. Dan kunnen we de strandstoelen op Scheveningen en Zandvoort rustig in de opslag laten, hoor. En dan hebben we allemaal onze eigen kuil op het strand. En zo'n staatssecretaris mag zich dan over de grens Minister van Buitenlandse Handel noemen!'Nee', zegt Heemskerk, 'Het is geen protectionisme, het is patriottisme'. Maar patriottisme is net als protectionisme wat mij betreft géén antwoord op de economische crisis. Netzomin als de opkomende nationalistische geluiden dat zijn.

Europa in crisis

Europa verkeert in zwaar weer. Nederlanders waren altijd enthousiast over Europa. De E.E.G. en later de Europese Unie bracht ons land economische voorspoed. Die steun voor Europa is de afgelopen tien – twintig jaar afgebrokkeld. Dat hebben we wel gezien bij het referendum over de Europese Grondwet. Partijen die tot voor kort de zegeningen van de interne markt bezongen, roepen nu om het hardst dat ze tegen Europa zijn. En laten we eerlijk zijn, dat gaat ze nog zetels opleveren ook. En nu zitten we dus midden in een economische crisis. En die crisis kleurt alles wat we doen. Veel mensen raken hun baan kwijt. Veel mensen krijgen met dramatisch verlies van inkomen te maken. Mensen

maken zich enorme zorgen om de toekomst. En dan komt de Europese samenwerking ineens extra onder druk te staan... Je zag het aan Sarkozy, de president van Frankrijk. Hij wilde wel betalen voor Citroën en Renault, maar alleen als dat geld naar Franse banen ging. Als er autofabrieken dicht moesten, dan maar in Midden-Europa. De Tsjechen sprongen terecht uit hun vel. En wij hebben dus onze eigen Heemskerk.'Koopt Nederlandsche waar, zo helpen we elkaar!' Het is misschien een begrijpelijk gevoel, maar het is echt de verkeerde reactie. Tijdens de grote crisis van de jaren dertig hebben regeringen geprobeerd hun eigen economieën te beschermen door invoerrechten op buitenlandse goederen te heffen. 'Ieder voor zich en God voor ons allen', dat leek zo'n beetje het motto te zijn. En binnen de kortste keren was de wereldhandel met vijftig procent afgenomen.En niemand stak ook maar een vinger uit om de gigantische problemen van Duitsland te helpen oplossen. Duitsland kende tussen de twee wereldoorlogen massawerkeloosheid en politieke instabiliteit. We weten allemaal wat daar op volgde: Een alles verwoestende wereldoorlog.Dames en heren, gelukkig is zoiets momenteel ondenkbaar, want na de Tweede Wereldoorlog de Europese samenwerking van de grond gekomen. En het begon juist met Frankrijk en Duitsland. Sinds die tijd kent West-Europa vrede en voorspoed. En Nederland heeft daar in uitzonderlijke mate van geprofiteerd. De economische samenwerking gaf het vertrouwen om andere zaken samen aan te pakken: de bescherming van het milieu is bijvoorbeeld één van de kerntaken van de Europese Unie geworden.En nu zien we dat er in Nederland – maar ook in andere Europese landen – ultranationalistische partijen meedoen aan de Europese verkiezingen. Je vraagt je af: “waar zijn die partijen nu op uit?” Wat willen ze van Europa maken? Ieder voor zich en God voor ons allen? Of erger? Oog om oog, tand om tand? Of wil iemand de gulden terug? Is dat een wenkend perspectief? Wat had de kredietcrisis gedaan met de gulden en de D-mark, de franc en de lire? Ze waren finaal uit elkaar geblazen door de storm op de financiële markten. Heftige koersschommelingen, politiek geruzie, stilvallende handel, nog meer mensen zonder werk. Tel uit je winst... Zonder de euro zouden meer landen IJsland achterna zijn gegaan. Failliet! Samenwerking tussen Europese landen, dat is waar GroenLinks voor gaat. Wij geloven van ganser harte dat Nederland alleen een toekomst heeft in een groot Europa. Dat benepen nationalisme, daar moeten wij niets van hebben. Wij vinden niet dat Nederland beter af is als we ons verschansen achter de dijken.Wij staan voor tolerantie, burgerlijke

vrijheden, een ruimhartig migratiebeleid en een nieuwe groene economie. Als we daarvoor willen opkomen, dan vraagt dat om open grenzen, geen isolement.

Antidiscriminatierichtlijn

Tot nu heb ik het vooral gehad over de economische kant van Europa, en ik kom daar straks nog op terug, maar Europa is heel wat meer. En er valt nog heel wat te verbeteren. Zaken die wij in Nederland heel gewoon vinden zijn elders in Europa niet geregeld. Zo vinden wij het heel belangrijk dat de grondrechten voor burgers in heel Europa gewaarborgd zijn. Dat je als gehandicapte niet alleen toegang hebt tot je werk, maar ook tot de schouwburg, dat je als homoseksueel beschermd bent tegen discriminatie. Dat is nog lang niet overal zo. Europa beschermt je op je werkplek tegen discriminatie maar niet als je een woning zoekt. Dat gaat veranderen, nog voor de komende verkiezingen, als het aan Kathalijne Buitenweg ligt. Tien jaar geleden wist zij de eerste anti-discriminatierichtlijn door het Europees Parlement te loodsen. Die was goed, maar niet compleet. Het was het hoogst haalbare. Nu tien jaar later – vlak voor haar afscheid – wil ze de finale slag slaan. Haar afscheidscadeau aan de Europese bevolking is echte bescherming tegen discriminatie, niet alleen op het werk, maar ook in de vrijetijd. Dank Kathalijne!En sóms is het Nederland dat achterloopt op andere Europese landen, waar het gaat om grondrechten. Dat je advocaat erbij mag zijn als je door de politie wordt verhoord, bijvoorbeeld. Dat kennen we uit buitenlandse politieseries, maar dat is in Nederland nog steeds niet vanzelfsprekend. Hier neemt Europa óns de maat. Dat is maar goed ook. Want Europa moet niet alleen een gemeenschap van goederen en diensten zijn, maar ook een gemeenschap van waarden.

Kosovo

De grootste na-oorlogse schande van Europa zijn de slachtpartijen en etnische zuiveringen in Joegoslavië. Nu het stof is neergedaald zijn het zelfstandige landen geworden. En je ziet, waar ze eerst zo bezig zijn geweest zelfstandige landen te worden, zoeken ze nu weer aansluiting bijeen groter verband. Bij Europa. Dat gaat niet zonder slag of stoot. Maar Joost Lagendijk – die er vandaag niet is, want hij zit op een conferentie in de VS - Joost helpt deze landen daarbij. Zijn rapport dat pleitte voor

een onafhankelijk Kosovo (Kathalijne had het er ook al over), dat rapport kreeg de steun van het Europees Parlement en heeft de boel aan het rollen gekregen. Dát Parlement, bij monde van Joost, nam de verantwoordelijkheid namens ons voor het uitwissen van een historische schandvlek. En daar mogen we Joost voor bedanken.

Migratie

Die landen van voormalig Joegoslavië, willen bij Europa horen omdat Europa kennelijk aantrekkelijk is. Dat zie je ook aan de vele mensen die op andere manieren Europa willen binnen komen. Via Lampedusa, via een minuscule enclave in Marokko, via de oostgrens van de Unie, op gammele bootjes, met mensensmokkelaars. Onze politieke tegenstanders maken er vaak een punt van dat we al die economische vluchtelingen hier niet moeten opnemen. En weet u wat zo raar is, daar hebben ze neigenlijk wel gelijk in. Die mensen moeten in eigen land een goed bestaan kunnen opbouwen. En je kunt dus niet de muren van fort Europa verhogen en tegelijkertijd de ontwikkelingshulp verlagen of zelfs helemaal afschaffen. Of, zoals nu gebeurt, de kredietkraan dichtdraaien. Niemand verlaat graag zijn familie. Het is de ellende thuis die mensen wegduwt, opzoek naar een plek waar het beter is. Europa moet deze mensen niet afschrikken en afschuiven, maar helpen om iets op te bouwen. Dat – die ontwikkeling van de armste landen – is voor mij persoonlijk een van de sterkste motivaties om de Europese politiek te in te willen.

Green Deal

Terug naar de economie! En onlosmakelijk daar aan verbonden de ecologie. Zoals de regeringen nu te werk gaan, zullen we heust over een aantal jaren de economische crisis wel weer te boven zijn gekomen. En dan gaan we gewoon weer verder op de oude voet. De beleggingstips van Alex op de radio, sneeuwkanonnen op de piste, restaurants met helicopterhavens. Tank volgooien, en gassen maar. Wat zou dat zonde zijn. Want dit is bij uitstek de tijd om de oude automobielindustrie te saneren en op de zelfde plek en met de zelfde werknemers een nieuwe industrie te starten. Een duurzame industrie: van elektrische auto’s, windmolens en zonnepanelen. Van isolerende bouwmaterialen, energieneutrale gebouwen en zuinige hogesnelheidstreinen. Het gezamenlijke

antwoord van de groene partijen in Europa op de kredietcrisis en de klimaatcrisis is een nieuwe groene economie: de Green Deal. Een voorstel van de groene fractie om flink te investeren in duurzame energie, aangenomen door het EP, levert Europa de komende jaren 2 miljoen nieuwe banen op. En dat gaat alleen nog maar om de productie van energie. Met de Green Deal komen daar nog eens 5 miljoen nieuwe, groene banen bij.We kunnen groots en groen denken: groene Europarlementariërs samen met groene nationale ministers, groene Kamerleden, groene wethouders en raadsleden, spannen samen een web van groene economische initiatieven over Europa. Groene banen als antwoord op de klimaatcrisis en de economische crisis. Met die boodschap gaan we de campagne in: de crisis is een kans om te komen tot een duurzame economie. We zijn trots op Europa. Europa heeft een leidende rol in de wereld en kan de voedselcrisis en de klimaatcrisis het hoofd bieden. We staan open voor de wereld. Vluchtelingen zijn hier welkom. Andersdenkenden kunnen op onze steun rekenen.We staan voor een andere politiek. Open, eerlijk, gericht op samenwerking, met echte oplossingen voor reële problemen.Dames en heren, het lijsttrekkersreferendum heeft alvast de GroenLinks-leden wakker geschud voor de komende verkiezingscampagne. Een opkomst van veertig procent is echt fantastisch. Dat heeft nog geen enkele partij ons nagedaan. Het laat zien hoe betrokken jullie zijn bij Europa. Ook het debat eerder vandaag over het programma bewijst dat.Ik hoop ook dat velen van jullie eind deze maand naar het congres van de Europese Groene Partij in Brussel komen. Want daar beslissen we over een gezamenlijk Groen Manifest voor Europa. Vandaag hebben we alvast ons programma vastgesteld. En een prachtige lijst met enthousiaste eurofielen met een groen hart. Ik wil alle kandidaten feliciteren met hun plek en speciaal natuurlijk Bas Eickhout, de nummer twee van onze lijst. De man die met mij meegaat naar Brussel. Ik verheug me daarop. Ik heb zin in die toekomst! En ik zie er naar uit om straks, in mei, samen met jullie op pad te gaan om zoveel mogelijk kiezers te overtuigen: denk groot, stem groen!